

Sygn.akt I Cz 113/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. D.

przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w Elblągu i Sądowi Okręgowemu w Elblągu

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 4 lutego 2013r., sygn.akt I C 2448/12

p o s t a n a w i a :

1. odrzucić zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 (pierwszym) zaskarżonego postanowienia;
2. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 (drugim) i zwolnić powoda od opłaty od pozwu w całości.

Sygn. akt I Cz 113/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Elblągu zwolnił powoda od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 1000 zł (punkt 1), oddalając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie (punkt 2). W uzasadnieniu Sąd wskazał, że z oświadczenia majątkowego wynika, iż powód prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z żoną, ich miesięczny dochód to kwota 1042 zł, miesięczne wydatki - kwota 770 zł (czynsz – 520 zł, prąd 100 zł, gaz – 50 zł, leki 100 zł). Powód posiada zadłużenie czynszowe. W ocenie Sądu Rejonowego wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w całości nie zasługiwał na uwzględnienie. Zaznaczono, że opłata w niniejszej sprawie została określona na kwotę 3000 zł. W myśl przepisu art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 1 września 2005 r., Nr 167, póź. 1398) Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości. Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. W ocenie Sądu Rejonowego powód nie wykazał, aby z uwagi na swoją sytuację majątkową nie był w stanie uiścić części opłaty bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie, skoro różnica między miesięcznymi dochodami a wykazywanymi wydatkami jego rodziny to ok. 272 zł (w przeciągu 4 miesięcy mógł poczynić oszczędności na uiszczenie części opłaty). W tej sytuacji, zdaniem Sądu pierwszej instancji, uiszczenie przez powoda części kosztów sądowych nie może zaszkodzić ani pogorszyć jego sytuacji majątkowej. Sąd Rejonowy podkreślił, że powyższe rozstrzygnięcie jest zgodne

z art. 101 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, stosowanie do którego Sąd może zwolnić stronę z kosztów sądowych w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część z tych kosztów.

W zażaleniu powód – E. D. wniósł o zmianę postanowienia i zwolnienie go od opłaty sądowej w całości. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji jego żona nie miała możliwości w przeciągu 4 miesięcy poczynić oszczędności w kwocie 1000 zł. Zaznaczył, że spłaca ona pożyczkę w kwocie 200 zł miesięcznie, którą zaciągnęła, aby mieć za co żyć. Nadto posiadane środki przeznacza na opał i ogrzewanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia jako niedopuszczalne podlegało odrzuceniu. W rozstrzygnięciu tym zwolniono powoda od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 1000 zł. Zgodnie z art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd odwoławczy odrzuca zażalenie, między innymi wówczas, jeżeli ulegało ono odrzuceniu przez Sąd pierwszej instancji. Podstawy do odrzucenia istnieją jeżeli zażalenie jest niedopuszczalne (art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.). Postanowienie o zwolnieniu od opłaty sądowej od pozwu jest niezaskarżalne, gdyż nie kończy postępowania i nie mieści się w katalogu postanowień, o których mowa w art. 394 §1 k.p.c. Zażalenie w stosunku do orzeczenia niepodlegającego zaskarżeniu jest niedopuszczalne. W konsekwencji, na mocy przytoczonych wyżej przepisów, zażalenie w tym zakresie odrzucono.

Zażalenie powoda na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim postanowienia zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podzielił argument skarżącego, iż jego sytuacja majątkowa jest trudna i wskazuje na konieczność zastosowania wobec niego instytucji zwolnienia od kosztów sądowych.

Zgodnie z art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Dz.U.2010, Nr 90, poz. 594 j.t.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Z oświadczenia majątkowego złożonego przez skarżącego wynikało, że jego żona uzyskuje emeryturę w wysokości 1042 zł, zaś ponoszone przez nią w każdym miesiącu wydatki wynoszą łącznie 770 zł (w tym: czynsz- 520 zł, prąd -100 zł, gaz – 50 zł, leki -100 zł). Powód nie uzyskuje dochodu, w chwili obecnej przebywa w zakładzie karnym. Zauważyć trzeba, że w złożonym oświadczeniu skarżący nie wymienił ponoszonych przez jego żonę wydatków związanych z kosztami wyżywienia, zakupu ubrań, środków czystości. Nie ma jednak wątpliwości, iż żona powoda faktycznie je ponosi. Ustalając więc zdolność powoda do uiszczenia kosztów sądowych nie można było oprzeć się jedynie na prostym, matematycznym porównaniu dochodów i wydatków podanych w oświadczeniu. Takie działanie nie pozwalało bowiem ustalić rzeczywistej sytuacji materialnej powoda. Oczywistym jest, że dochód uzyskiwany przez żonę powoda jest obiektywnie niski. Przy uwzględnieniu, że po odliczeniu kwoty niezbędnej na opłacenie stałych, elementarnych wydatków (nie wliczając wydatków na leki) z kwoty 1042 zł pozostaje jej do dyspozycji 372 zł, nie ma żadnych podstaw by twierdzić, iż powód i jego żona mogli zaoszczędzić środki na pokrycie kosztów sądowych w wysokości 1.000 zł.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. , zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie drugim i zwolnił powoda od opłaty od pozwu w całości.